

17 Μαγτίου, 1992

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΟΠΙΛΤΖΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΝΕΟΦΥΤΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ,

Εφεσίβλητης.

(Πολιτική Έφεση 7836).

Αποζημιώσεις — Ύψος αποζημιώσεων — Γυναίκα 70 ετών υπέστη
 κάταγμα της κνήμης και περώνης, που χρειάστηκε χειρουργική και
 τοποθέτηση πλατίνας και βίδων — Παρατεταμένοι πόνοι και τα-
 λαιπωρία — Κάποια μόνιμα κατάλοιπα και ενδεχόμενο δεύτερης 5
 εγχείρησης για την αφαίρεση της πλατίνας και των βίδων — Ποσό
 ΛΚ5.600, αν και αρκετά γενναιόδωρο, δεν θεωρήθηκε υπερβολικό
 ώστε να επιβάλλεται η επέμβαση του Εφετείου.

Η εφεσίβλητη τραυματίστηκε σε τροχαίο ατύχημα για το οποίο
 αποκλειστικά υπεύθυνη βρέθηκε η εφεσείουσα. Υπέστη τραύμα στο 10
 κεφάλι και κάταγμα της δεξιάς κνήμης και περώνης που χρειάστη-
 κε ακινητοποίηση του ποδιού στο γύψο και αργότερα χειρουργική
 επέμβαση κατά την οποία τοποθετήθηκαν πλατίνα και βίδες. Υπήρ-
 ξαν μετεγχειρητικές επιπλοκές και υπήρχε το ενδεχόμενο δεύτερης
 εγχείρησης στο μέλλον για την αφαίρεση της πλατίνας και των 15
 βίδων. Η εφεσίβλητη παρέμεινε στο νοσοκομείο για δυόμισή σχε-
 δόν μήνες και συνέχισε να επισκέπτεται το νοσοκομείο καθημερινά
 για αλλαγή πληγής που είχε δημιουργηθεί στην φτέρνα της από το
 γύψο. Παρέμειναν μόνιμα κατάλοιπα με τη μορφή περιοδικού
 πόνου και μυικής αδυναμίας, που ανάγκαζαν την εφεσίβλητη να 20
 κουτσαίνει ελαφρά και να χρησιμοποιεί μπαστούνι. Το πρωτόδικο
 Δικαστήριο επιδίκασε στην εφεσίβλητη σαν γενικές αποζημιώσεις
 το ποσό των ΛΚ5.600. Κατ' έφεση η εφεσείουσα ισχυρίστηκε ότι το
 ποσό αυτό ήταν υπερβολικά ψηλό.

Αποφασίσθηκε ότι:

Αν και το επιδικασθέν ποσό ήταν αρκετά γενναιόδωρο, αυτό 25
 δεν υπερέβαινε τα ακραία πλαίσια του λογικού και δίκαιου ποσού
 γενικών αποζημιώσεων στις οποίες edικαιούτο η εφεσίβλητη ώστε
 να δικαιολογείται επέμβαση από το Εφετείο.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Tranta v. Boyadjl (1984) 1 C.L.R. 213

Telemachou v. Papakyriacou (1986) 1 C.L.R. 705

Savva v. Savvides (1988) 1 C.L.R. 682

5 *Manoli v. Evtrpidou (1968) 1 C.L.R. 90*

Djema! v. Zim Israel Navigation Co Ltd (1968) 1 C.L.R. 309

Constantinou v. Salachouris (1969) 1 C.L.R. 416

Έφεση.

10 Έφεση από την εναγομένη κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Καλλής, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 28 Ιανουαρίου, 1989 (Αρ. Αγωγής 3425/86) με την οποία καταδικάστηκε να πληρώσει στην ενάγουσα το ποσό των £5.600 αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες που υπέστη σαν αποτέλεσμα τροχαίου ατυχήματος.

15 Χρ. Χρυσάνθου, για την εφεσείλουσα.

Μ. Ιωάννου, για την εφεσίβλητη.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο αδελφός Δικαστής Ι. Πογιατζής.

20 ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ: Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον του μέρους εκείνου της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού που αφορά το ύψος των γενικών αποζημιώσεων που το Δικαστήριο επεδίκασε στην εφεσίβλητη-ενάγουσα στην αγωγή αρ. 3425/86 στις 28 Ιανουαρίου 1989 για τις σωματικές κακώσεις που είχε υποστεί ως
25 αποτέλεσμα του επίδικου στην αγωγή εκείνη τροχαίου ατυχήματος. Το μέρος της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου που αφορά το ύψος των ειδικών αποζημιώσεων και την απόδοση στην εφεσείλουσα αποκλειστικής ευθύνης για το ατύχημα δεν έχει εφεσιβληθεί.

30 Ο ισχυρισμός της εφεσείλουσας είναι ότι το ποσό των

£5.600,00 που είχε επιδικαστεί στην εφεσίβλητη ως γενικές αποζημιώσεις είναι υπερβολικά ψηλό ώστε να επιβάλλεται η επέμβαση του Εφετείου για τη μείωση του κατά £1.000,00 ή/και £1.500,00 περίπου.

Η φύση και η έκταση των σωματικών κακώσεων της εφεσίβλητης, η θεραπεία που ακολουθήθηκε, τα επακόλουθα των κακώσεων αυτών και ο βαθμός επέμβασης τους στην άνεση της εφεσίβλητης και στην ικανότητά της να εκτελεί τις καθημερινές συνήθειες οικιακές της εργασίες, καθώς και η πρόγνωση για όσα ενδέχεται να συμβούν στο μέλλον, περιγράφονται στη μαρτυρία του ορθοπεδικού χειρουργού του Κυβερνητικού Νοσοκομείου Λεμεσού κ. Α. Πετρίδη, τα ευρήματα του οποίου έγιναν δεχτά και υιοθετήθηκαν από το πρωτόδικο Δικαστήριο, είναι δε σε συντομία τα εξής:

Στις 25 Δεκεμβρίου 1985, η εφεσίβλητη υπέστη τραύμα στο κεφάλι και κατάγμα της δεξιάς κνήμης και περόνης. Έγινε συρραφή του τραύματος, το δε δεξιό πόδι ακινητοποιήθηκε σε γύψο. Αργότερα διαπιστώθηκε ότι η θέση του κατάγματος δεν ήταν ικανοποιητική. Το κατάγμα ήταν ασταθές. Εισήχθηκε, ως εκ τούτου, η εφεσίβλητη στο χειρουργείο και κάτω από ραχιαία αναισθησία υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση κατά την οποία έγινε ανοιχτή ανάταξη και οστεοσύνθεση των καταγμάτων με τοποθέτηση πλατίνας και βίδων. Το πόδι τοποθετήθηκε πάλι στο γύψο για περίοδο τριών μηνών. Υπήρξαν μετεγχειρητικές επιπλοκές. Έπαθε επιφανειακή μόλυνση. Επιπρόσθετα παρουσιάστηκε αντίδραση του οργανισμού της στις ραφές με αποτέλεσμα τη δημιουργία μικρών αποστημάτων. Σε μεταγενέστερο στάδιο αναπτύχθηκε πληγή στην πτέρνα του δεξιού της ποδιού λόγω της πίεσης της από το γύψο, την ακινησία του ποδιού και τον περιορισμό της στο κεβάτι. Επέστρεψε στο σπίτι της στις 4 Μαρτίου 1986 με οδηγίες να επισκέπτεται το νοσοκομείο καθημερινά για αλλαγή της πληγής της πτέρνας. Οι επισκέψεις αυτές συνεχίστηκαν για μερικούς μήνες.

Το Νοέμβριο 1989 η κατάσταση της εφεσίβλητης επανε-

- ξετάστημε. Εξακολουθούσε να κουτσαίνει ελαφρά και να χρησιμοποιεί μπαστούνι λόγω περιοδικού πόνου και μυϊκής αδυναμίας του δεξιού κάτω άκρου που είναι επακόλουθο των καταγμάτων αυτών σε άτομα ηλικίας 70 χρόνων όπως είναι η εφείβλητη. Η κατάσταση αυτή είναι μόνιμη και επηρεάζει σε κάποιο βαθμό την ικανότητα της να περιποιηθεί τον εαυτό της και το σπίτι της. Ενδέχεται να χρειαστεί να υποβληθεί στο μέλλον σε δεύτερη εγχείρηση για την αφαίρεση της πλατίνας και των βίδων.
- 10 Ο ευπαίδευτος δικηγόρος της ενάγουσας βάσισε την επιχειρηματολογία του κυρίως στο επιχείρημα ότι οι σωματικές κακώσεις της εφείβλητης και οι συνέπειες τους είναι λιγότερο σοβαρές από εκείνες του ενάγοντα στην υπόθεση *Andreas Tranta v. Michael Boyadjl* (1984) 1 C.L.R.
- 15 213 στην οποία γίνεται αναφορά στην απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου και στην οποία είχε επιδικαστεί ποσό £4.000,00 γενικές αποζημιώσεις, το δε Έφετείο αρνήθηκε να επέμβει. Αναφορά και σύγκριση έγινε και με τα γεγονότα και τα αντίστοιχα ποσά που επιδικάστηκαν ως γενικές αποζημιώσεις στις υποθέσεις *Charilaos Telemachou v. Alexis Parakyriacou* (1986) 1 C.L.R. 705, και *Frosoulla Savva v. Rogeros Savvides and Another* (1988) 1 C.L.R. 682.
- 25 Στην παρούσα υπόθεση η εφείβλητη δικαιούται να αποζημιωθεί κατά τρόπο λογικό και δίκαιο. Ο υπολογισμός του ποσού των γενικών αποζημιώσεων είναι κατά κύριο λόγο έργο του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Το Ανώτατο Δικαστήριο στην κατ' έφεση δικαιοδοσία του δεν επεμβαίνει εκτός στην περίπτωση που ικανοποιείται ότι το
- 30 πρωτόδικο Δικαστήριο ενήργησε επί του προκειμένου κατά παράβαση κάποιας νομικής αρχής. Επεμβαίνει επίσης στην περίπτωση που ικανοποιείται ότι το ποσό που έχει επιδικαστεί είναι τόσο έκδηλα ψηλό ή τόσο έκδηλα χαμηλό, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτέρων ουσιωδών
- 35 περιστατικών της κάθε υπόθεσης, ώστε να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ολότελα λανθασμένο, παράλογο και απαράδεκτο. Σχετικές είναι οι υποθέσεις *Evripides Manoli v. Kypros Evripidou* (1968) 1 C.L.R. 90, *Emir Djemal v. Zim*

Israel Navigation Co Ltd and Another (1968) 1 C.L.R. 309,
Loizos Constantinou v. Georghios Salachouris (1969) 1
 C.L.R. 416, και *Savva v. Savvides* (ανωτέρω).

Κατά τον καθορισμό του ύψους των γενικών αποζημιώσεων είναι σύνηθες για τα Δικαστήρια να αντλούν καθοδήγηση και να λαμβάνουν υπόψη το ύψος των αποζημιώσεων που έχουν επιδικαστεί σε προηγούμενες υποθέσεις στις οποίες υπάρχει αναλογία στην έκταση των κακώσεων και στα επακόλουθα τους ώστε να επιδέχονται την μεταξύ τους σύγκριση. Βέβαια, το Δικαστήριο οφείλει πάντοτε να προβαίνει στις αναγκαίες αναπροσαρμογές λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ουσιώδη γεγονότα δυο υποθέσεων δεν είναι ποτέ ταυτόσημα, ότι υπάρχει μια συνεχής πτώση της αγοραστικής αξίας του χρήματος που είναι κάποτε ραγδαία, καθώς και τις πρόσφατες εξελίξεις της νομολογίας ως προς τη σημασία και τη βαρύτητα που πρέπει να αποδίδεται σε ορισμένους παράγοντες που συνεκτιμούνται στον υπολογισμό των γενικών αποζημιώσεων, όπως είναι ο οξύς ή ο παρατεταμένος πόνος.

Η αναφορά από το πρωτόδικο Δικαστήριο στην υπόθεση *Τράντα ν. Πογιατζή* (ανωτέρω) στην οποία οι σωματικές κακώσεις του θύματος είναι τουλάχιστο εξ ίσου σοβαρής μορφής αν όχι σοβαρότερης μορφής από εκείνες της εφεισίβλητης, δε σημαίνει ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο κατά τον καθορισμό του ποσού των γενικών αποζημιώσεων στην παρούσα υπόθεση σε ύψος μεγαλύτερο εκείνου που καθορίστηκε στην υπόθεση *Τράντα ν. Πογιατζή*, έχει εφαρμόσει λανθασμένα την πιο πάνω υπόθεση ή ότι έχει ενεργήσει υπό το κράτος πλάνης αναφορικά με τις νομικές αρχές που διέπουν τον καθορισμό του ποσού των γενικών αποζημιώσεων, ιδιαίτερα εν όψει του γεγονότος ότι η απόφαση του Εφετείου στην υπόθεση *Τράντα ν. Πογιατζή* εκδόθηκε πριν οκτώ περίπου χρόνια.

Στην παρούσα υπόθεση δεν έχουμε ικανοποιηθεί ότι ενδείκνυται να επέμβουμε και να μειώσουμε το ποσό των γενικών αποζημιώσεων που το πρωτόδικο Δικαστήριο έχει επιδικάσει στην εφεισίβλητη. Σίγουρα το ποσό αυτό

5 μπορεί να χαρακτηριστεί ως αρκετά γενναιόδωρο. Βρίσκουμε, εντούτοις, ότι δεν υπερβαίνει τα ακραία πλαίσια του λογικού και δίκαιου ποσού των γενικών αποζημιώσεων στις οποίες δικαιούται η εφεσίβλητη ώστε να καθίσταται ολότελα απαράδεχτο.

Εν όψει των ανωτέρω, η έφεση απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος της εφεσείουσας.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.